

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Doba bronzová
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_11_02
Pořadí DUMu v sadě	2
Vedoucí skupiny/sady	Mgr. Jaromír Baranok
Datum vytvoření	14. října 2012
Jméno autora	Mgr. Jaromír Baranok
e-mailový kontakt na autora	baranok@gymjev.cz
Ročník studia	1. ročník
Předmět nebo tematická oblast	dějepis
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Pracovní list charakterizující základní rysy doby bronzové. Inovace: mezipředmětové vztahy (geografie), využití ICT, mediální techniky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Doba bronzová

1. Periodizace (doplňte časové údaje).

- a) starší doba bronzová (..... - .....)
- b) střední doba bronzová (..... - .....)
- c) mladší doba bronzová (..... - .....)
- d) pozdní doba bronzová (..... - .....)

2. Popište odlišnosti vývoje v době bronzové v egejské oblasti, střední Evropě a severní Evropě.

.....

.....

.....

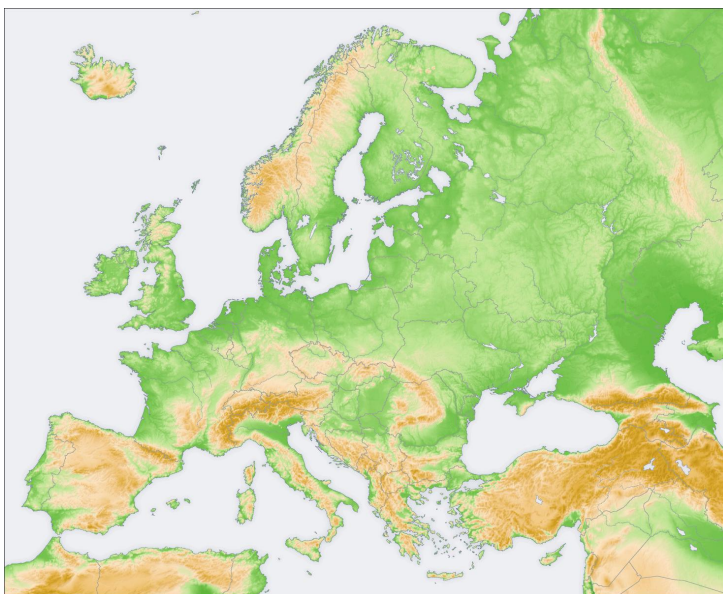
.....

.....

.....

.....

3. V době bronzové se mezi jednotlivými oblastmi rozvíjely obchodní styky. Jaké suroviny a odkud směřovaly do egejské oblasti a co naopak bylo z egejské oblasti vyváženo? Zakreslete do mapy.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. Jak se vyrábí bronz? Jaké má výhody oproti mědi?

.....

.....

.....

5. Vysvětlete pojmy:

odlévání na ztracenou formu .....

hřivna .....

depot .....

6. Jaké bronzové předměty najdete na obrázcích?

a)

b)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:PSM_V35_D805_Massive_bronze_axe_with_haft_hole.jpg?uselang=cs, licence PD

Autor: Wolfgang Sauber Creative Commons, BY-SA

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:GNM_-_Halskragen_Bronzezeit.jpg?uselang=cs, licence CC

c)

d)

Autor: Kozuch, licence Creative Commons, BY-SA

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Prehistoric_Times_of_Bohemia,_Moravia_and_Slovakia_-_NM_Prague_03.JPG, licence CC

Autor: Codrin.B, licence Creative Commons, BY-SA

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Alba_lulia_National_Museum_of_the_Union_2011_-_Late_Bronze_Age_Tools_and_Weapons.JPG?uselang=cs, licence CC

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

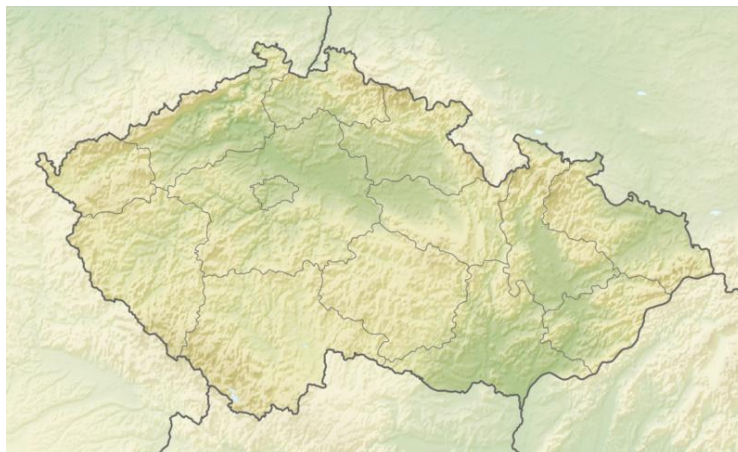
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

7. Zakreslete do mapy osídlení českých zemí ve starší době bronzové, pro niž byla typická únětická kultura. Rovněž označte lokalitu, podle které tato kultura dostala své jméno.

Autor: Viktor V, licence Creative Commons, BY-SA
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Relief_Map_of_Czech_Republic.png?uselang=cs, licence CC

8. Charakterizujte únětickou kulturu:

a) sídliště:

.....
.....

b) keramika:

.....
.....

c) řemeslo

.....
.....

9. Pohřebiště ze střední doby bronzové jsou cenným zdrojem informací. Jakou mají hroby podobu? Vytvořte jednoduchý náčrt takového hrobu.

.....
.....
.....

10. Mladší doba bronzová je označována za období ekonomické prosperity, roste počet obyvatel, rozvíjí se duchovní život. Jaké byly náboženské představy tehdejších lidí?

.....
.....

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

11. Jakou roli v tehdejších náboženských představách mohl hrát artefakt na obrázku?

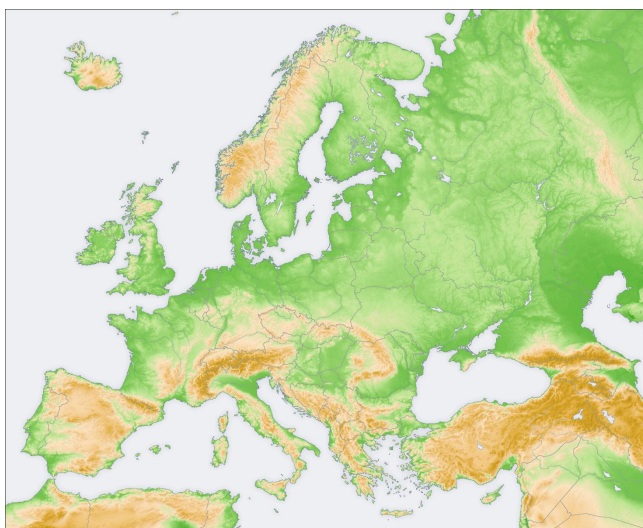

Autor: Malene Thyssen, licence Creative Commons, BY-SA
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Solvogn.jpg>, licence CC

12. Jaký typ pohřebního ritu převažuje v mladší době bronzové? Charakterizujte jej.

.....
.....
.....
.....

13. V mladší době bronzové se formují etnické skupiny (pravěké národy). Některé známe jménem. Označte do mapy, kde žili Řekové, Ilyrové, Thrákové, Baltové, Veneti, Italikové, předkové Keltů, Germáni a předkové Slovanů.

Autor: San Jose, licence Creative Commons, BY-SA
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Europe_topography_map.png, licence CC

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení

1.

- a) starší doba bronzová (2200 – 1600 př. Kr.)
- b) střední doba bronzová (1600 – 1250 př. Kr.)
- c) mladší doba bronzová (1250 – 750 př. Kr.)
- d) pozdní doba bronzová (750 – 500 př. Kr.)

2.

- vyspělejší oblasti – egejská oblast (Kréta, Řecko)
- střední Evropa – styky s egejskou oblastí
- sever Evropy – lovci, rybáři, izolovaný vývoj

3.

- import z egejské oblasti: zbraně, výbroj
- export do egejské oblasti: jantar (Baltické moře), měď (Itálie, Rumunsko), cín (Anglie, Pyreneje)

4.

- výroba bronzu: slitina mědi a cínu, tvrdost

5.

- odlévání na ztracenou formu: modelace do vosku, obalení vosku hlínou, vypálení, vznik hliněné formy, odlévání do bronzu, rozbití formy
- hřivna: tyče, tyčinky mající roztepané konce, jsou zavinuté
- depot: poklad, hromadný nález

6.

- a) bronzový šperk
- b) bronzová sekera
- c) hřivny, depot
- d) bronzový meč, šipky

8.

- a) sídliště: kúlová konstrukce domů, sídliště
- b) keramika: vypalovaná keramika, leštěný povrch, typická nádoba - koflík
- c) řemeslo: slévárenství, kovotepectví

9.

- mohyly

10.

- polyteismus, oběti bohům, vznik kultovních míst

11.

- kultovní vozík z Trudholmu, uctívání slunečního božstva?

12.

- otvor v urně, žárový ritus

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Seznam literatury

PODBORSKÝ, Vladimír a Veronika VÁLKOVÁ. *Dějiny pravěku a rané doby dějinné*. 2. dopl. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999, 325 s. ISBN 80-210-2159-4.

POPELKA, Miroslav a Veronika VÁLKOVÁ. *Dějepis pro gymnázia a střední školy*. 1. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2001, 143 s. ISBN 80-723-5145-1.

2. Obrázky

Autor: Codrin.B, licence Creative Commons, BY-SA

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Alba_lulia_National_Museum_of_the_Union_2011_-_Late_Bronze_Age_Tools_and_Weapons.JPG?uselang=cs, licence CC (cit. 15-10-2012)

Autor: Kozuch, licence Creative Commons, BY-SA

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Prehistoric_Times_of_Bohemia,_Moravia_and_Slovakia_-_NM_Prague_03.JPG, licence CC (cit. 15-10-2012)

Autor: Malene Thyssen, licence Creative Commons, BY-SA

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Solvogn.jpg>, licence CC (cit. 15-10-2012)

Autor: San Jose, licence Creative Commons, BY-SA

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Europe_topography_map.png, licence CC, (cit. 15-10-2012)

Autor: Viktor V., licence Creative Commons, BY-SA

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Relief_Map_of_Czech_Republic.png?uselang=cs, licence CC (cit. 15-10-2012)

Autor: Wolfgang Sauber, Creative Commons, BY-SA

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:GNM_-_Halskragen_Bronzezeit.jpg?uselang=cs, licence CC, (cit. 15-10-2012)

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:PSM_V35_D805_Massive_bronze_axe_with_haft_hole.jpg?uselang=cs, licence PD, (cit. 15-10-2012)

3.

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv využití podléhá autorskému právu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz).